

Bod č.

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

15. júna 2018

Návrh

**Bezplatná preprava pre deti a študentov ŤZP, ktorí dochádzajú do
špecializovaných škôl a nemajú trvalý pobyt v Bratislavskom kraji**

Materiál predkladá:

Mgr. Juraj Droba, MBA, MA.
predseda Bratislavského
samosprávneho kraja

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Informácia o vyčíslení dopadu
bezplatnej dopravy pre vybrané
skupiny cestujúcich
4. Stanoviská komisií

Zodpovedný:

Mgr. Michal Halabica
riaditeľ Odboru dopravy
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Spracovatelia:

Ing. Zuzana Horčíková
generálna riaditeľka
Bratislavská integrovaná doprava, a. s.

Ing. arch. Mgr. art. Elena Pätoprstá
podpredsedníčka Bratislavského samosprávneho kraja

Bratislava
jún 2018

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č. / 2018

zo dňa 15. 06. 2018

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A . b e r i e n a v e d o m i e

informáciu o vyčíslení dopadu bezplatnej prepravy pre vybrané skupiny cestujúcich a spôsobe realizácie bezplatnej prepravy v podmienkach Integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji.

B. s c h v a ľ u j e

zavedenie 100% zľavy na cestovné v zónach 100+101 pre deti a študentov ŤZP, ktorí dochádzajú do špecializovaných škôl v okresoch Malacky, Pezinok a Senec a nemajú trvalý pobyt v Bratislavskom kraji.

C. ž i a d a

Bratislavskú integrovanú dopravu, a. s., informovať partnerov IDS BK o schválení zliav a spracovať návrh dodatku k Cenníku IDS BK.

Termín: do 30 dní od schválenia Zastupiteľstva BSK

D ô v o d o v á s p r á v a

Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy požiadal spoločnosť BID o prípravu návrhu rozšírenia bezplatného cestovného. V zmysle Uznesenia Mestského zastupiteľstva HMB č. 791/2017 sa rozšírenie týka:

- detí a študentov ŤZP, ktorí dochádzajú do špecializovaných škôl v Bratislave a nemajú trvalé bydlisko v Bratislave,
- držiteľov Zlatej Janského plakety s trvalým pobytom v Bratislave.

Na základe tejto žiadosti BID spracovala dokument s názvom „**Informácia o vyčíslení dopadu bezplatnej prepravy pre vybrané skupiny cestujúcich a spôsobe realizácie bezplatnej prepravy v podmienkach Integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji**“, ktorý je návrhom riešenia a vyčíslenia dopadov na objednávateľov. Dokument bol predložený na rokovanie MsZ dňa 28.9.2017 (o konkrétnom bode sa rokovalo až 8.11.2017). Na základe Uznesenia MsZ č. 978/2017 bol prepracovaný a znova predložený na rokovanie MsZ. V prepracovanej podobe sú aktualizované údaje, ktoré poskytli jednotlivé školy a príslušné spolky Slovenského červeného kríža.

Prepracovaný dokument prerokovalo MsZ dňa 25.04.2018 a na základe Uznesenia MsZ č. 1128/2018 schválilo rozšírenie zliav pre obe kategórie cestujúcich.

Predkladaný dokument spracovala Bratislavská integrovaná doprava, a.s., koordinátor IDS BK, ako **párový dokument k dokumentu predkladanému na rokovanie Mestského zastupiteľstva HMB** na základe vyžiadania vedenia Úradu BSK. Oproti dokumentu pre MsZ sa zaoberá výlučne zavedením 100% zľavy na cestovné v zónach 100+101 pre deti a študentov ŤZP, ktorí dochádzajú do špecializovaných škôl v okresoch Malacky, Pezinok a Senec a nemajú trvalý pobyt v Bratislavskom kraji.

Upozorňujeme, že súčasné aj prípadné nové bonusové zľavy popisované v dokumente sú (budú) platné len v zónach 100+101, tzn. **na území mesta Bratislava**.

Informácia
o vyčíslení dopadu bezplatnej prepravy pre vybrané skupiny cestujúcich
a spôsobe realizácie bezplatnej prepravy v podmienkach Integrovaného
dopravného systému v Bratislavskom kraji

1. SÚČASNÝ STAV

Tarifné podmienky IDS BK schvaľujú všetci traja objednávateľia dopravných výkonov – MDV SR, BSK a HMB. V zmysle prijatého dokumentu *Rámcové tarifné podmienky IDS BK* je schválený rozsah zliav, ktorý akceptujú a financujú všetci objednávateľia dopravných výkonov. Nad tento rozsah je možné schváliť tzn. bonusové zľavy.

Bonusovú zľavu schvaľuje a financuje objednávateľ zľavy tým osobám, ktorým túto zľavu prizná. Prefinancovanie sa realizuje prostredníctvom predajcov cestovných lístkov. Tí pri predaji cestovného lístka vyberú od cestujúceho len rozdiel medzi cenou lístka a výškou zľavy, pričom výšku zľavy za takýto cestovný lístok si uplatnia u objednávateľa zľavy. Predajcovia odvádzajú výšku DPH z celej predajnej sumy.

V súčasnosti sú v rámci IDS BK poskytované nasledovné bonusové zľavy:

- objednávateľ zľavy HMB:
 - bonusová zľava vo výške 10% pre držiteľov Bratislavskej mestskej karty pri kúpe predplatného cestovného lístka platného v zónach 100+101,
- objednávateľmi zľavy BSK a HMB¹:
 - bonusová zľava vo výške 100% pre držiteľov preukazov ŤZP alebo ŤZP-S s trvalým pobytom v Bratislavskom kraji pri kúpe predplatného cestovného lístka platného v zónach 100+101,
 - bonusová zľava vo výške 100% pre držiteľov Diamantovej Janského plakety s trvalým pobytom v Bratislavskom kraji pri kúpe predplatného cestovného lístka platného v zónach 100+101,
 - bonusová zľava vo výške 100% pre účastníkov protikomunistického a protifašistického odboja s trvalým pobytom v Bratislavskom kraji pri kúpe predplatného cestovného lístka platného v zónach 100+101,
 - bonusová zľava vo výške 100% pre rodinných príslušníkov (manžel/ka, brat, sestra, deti) účastníkov protifašistického odboja s trvalým pobytom v Bratislavskom kraji pri kúpe predplatného cestovného lístka platného v zónach 100+101,
 - bonusová zľava vo výške 100% pre rodinných príslušníkov (manžel/ka, brat, sestra, deti) narodených pred 17.11.1989 účastníkov protikomunistického odboja s trvalým pobytom v Bratislavskom kraji pri kúpe predplatného cestovného lístka platného v zónach 100+101,

¹ Objednávateľom zľavy je BSK pre občana s trvalým pobytom v okresoch Malacky, Pezinok alebo Senec; objednávateľom zľavy je HMB pre občana s trvalým pobytom v Bratislave.

Za posledných² 12 mesiacov (obdobie december 2016 až november 2017) vykázali predajcovia poskytnuté zľavy v celkovom objeme 1,426 mil. € za predané PCL, ktorých štruktúra je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 1 Počty predaných PCL - aktuálne platné zľavy (dec. 2016 – nov. 2017)

Skupina / Platnosť PCL	BSK		HMB	
	počet predaných PCL	hodnota predaných PCL	počet predaných PCL	hodnota predaných PCL
ŽZP / ŽZP-S				
7 dní	12	62,40 €	3	15,60 €
30 dní	384	5 164,80 €	93	1 250,85 €
90 dní	156	5 639,40 €	59	2 132,85 €
365 dní	1 285	169 748,50 €	6 701	885 202,10 €
celkom	1 837	180 615,10 €	6 856	888 601,40 €
DJP, PFO, PKO				
7 dní	0	0,00 €	1	5,20 €
30 dní	11	295,90 €	0	0,00 €
90 dní	1	72,30 €	2	108,45 €
365 dní	127	27 608,90 €	1 664	329 589,50 €
celkom	139	27 977,10 €	1 667	329 703,15 €
celková suma refundácie	1 976	208 592,20 €	8 523	1 218 304,55 €

² V čase prípravy dokumentu ešte nebol zosumarizovaný mesiac december 2017.

2. NAVRHOVANÉ ROZŠÍRENIE ZLIAV

V zmysle uznesenia sa požaduje posúdenie zliav pre „*deti a študentov ŤZP, ktorí dochádzajú do špecializovaných škôl v okresoch Bratislava, Malacky, Pezinok, Senec a nemajú v Bratislavskom kraji trvalé bydlisko*“.

Podľa zoznamu zverejnenom na stránke MŠVVaŠ SR³ je na území Bratislavy 9 a v regióne Bratislavského kraja 6 špecializovaných škôl. Ich zriaďovateľom je Okresný úrad Bratislava, resp. MPSVaR SR. Oslovili sme prostredníctvom zverejnených emailových adries všetkých 15 škôl so žiadosťou o poskytnutie informácií o celkovom počte žiakov, držiteľov preukazov ŤZP ktorí navštevujú danú školu a o počte s trvalým pobytom mimo Bratislavského kraja.

Tabuľka 2 Zoznam škôl a zaslané údaje o počtoch žiakov

Škola	celkový počet žiakov s ŤZP	žiaci s ŤZP s TP mimo BA kraja
Gymnázium pre žiakov so sluchovým postihnutím, Kocelova 26, Bratislava	neodpovedali	
Praktická škola, ako organizačná zložka Spojenej školy, J. Valaššana Dolinského 1, Bratislava	neodpovedali	
SOŠ pre žiakov s telesným postihnutím pri Inštitúte pre pracovnú rehabilitáciu občanov so ZP, Mokrohájska 1, BA	57	42
Gymnázium pre žiakov s telesným postihnutím, ako organizačná zložka Spojenej školy, Mokrohájska 3, Bratislava	neodpovedali	
Obchodná akadémia pre žiakov s telesným postihnutím, ako organizačná zložka Spojenej školy, Mokrohájska 3, Bratislava		
Odborné učilište, Dúbravská cesta 1, Bratislava	neodpovedali	
Spojená škola (org. zložka Praktická škola), Dúbravskej ceste 1, Bratislava	23	5
Praktická škola, ako organizačná jednotka Spojenej školy, Švabinského 7, Bratislava	neodpovedali	
Odborné učilište, ako organizačná zložka Spojenej školy, Švabinského 7, Bratislava		
Spojená škola, Pribinova 16/1, 901 01 Malacky	5	1
OU pri reedukačnom centre pre mládež, Sološnica	neodpovedali	
Stredná odborná škola pri reedukačnom centre, Sološnica	neodpovedali	
OU pri reedukačnom centre Veľké Leváre	0	0
Spojená škola Pezinok	7	0
Praktická škola, ako organizačná zložka Spojenej školy, Senec	neodpovedali	

³ <https://www.minedu.sk/siet-skol-a-skolskych-zariadeni-slovenskej-republiky/>

Na žiadosť odpovedalo len 5 škôl, z nich najviac žiakov ŤZP z trvalým pobytom mimo-bratislavského kraja má SOŠ na Mokrohájskej, ktorá sa špecializuje na žiakov s telesným postihnutím. Na uvedených piatich školách je celkovo 48 žiakov s TP mimo kraja.

Celkovo tak možno predpokladať, že na všetkých 15tich školách bude počet žiakov v rozpätí 100 až 150, teda výrazne menej než sme pôvodne predpokladali (1000). Pri výpočte preto pracujeme s maximálnym odhadom 150 osôb.

Výpočet dopadov pre HMB

Predpokladaný počet žiakov a študentov, ktorým bude priznaná zľava je 150. Cena ročného študentského predplatného cestovného lístka platného v zónach 100+101 je 132,10 €.

Očakávaný ročný dopad zavedenej zľavy je 19 815 €.

Návrh riešenia refundácie

Nakoľko súčasná forma financovania objednaných zliav je postavená na refundácii, je potrebné určiť, kto bude objednávateľom zľavy a komu ju bude financovať.

Pri refundácii zo strany HMB predpokladáme, že **HMB bude financovať zľavy poskytnuté žiakom a študentom, držiteľom preukazov ŤZP, s trvalým pobytom mimo Bratislavského kraja, ktorí navštevujú špeciálne školy s miestom vyučovania na území mesta Bratislava.**

Znenie textu doplneného do cenníka (vr. poznámok pod čiarou):

Bonusová zľava sa poskytuje žiakom základných a stredných škôl⁴ a študentom vysokých škôl⁵ v dennej forme štúdia do získania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa, najneskôr do dňa predchádzajúcemu dovŕšeniu 26. roku veku, ktorí sú držiteľmi preukazov ŤZP, nemajú trvalý pobyt na území Bratislavského kraja, avšak miesto ich vyučovania je na území mesta Bratislava.

Výpočet dopadov pre BSK

V prípade, že sa k podobnej iniciatíve pripojí aj Bratislavský samosprávny kraj, bude objednávateľom zľavy pre žiakov a študentov ŤZP, ktorí majú miesto vyučovania na území okresov Malacky, Pezinok a Senec. S ohľadom na počet (6) škôl v regióne, ich lokalizáciu (najbližšia je v Pezinku) a potrebu cestovať v meste Bratislava predpokladáme, že pôjde nanajvýš o jednotlivcov, ktorý takúto zľavu využijú.

⁴ zriadených podľa Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zaradených do siete škôl ako špeciálne školy

⁵ zriadených podľa Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zaradených do siete škôl ako špeciálne školy

Očakávaný ročný dopad zo zavedenej zľavy je 1 000,- €.

Návrh riešenia refundácie

Pri refundácii zo strany BSK predpokladáme, že **BSK bude financovať zľavy poskytnuté žiakom a študentom, držiteľom preukazov ŤZP, s trvalým pobytom mimo Bratislavského kraja, ktorí navštevujú špeciálne školy s miestom vyučovania na území okresov Malacky, Pezinok a Senec.**

Znenie textu doplneného do cenníka (vr. poznámok pod čiarou):

Bonusová zľava sa poskytuje žiakom základných a stredných škôl⁶ a študentom vysokých škôl⁷ v dennej forme štúdia do získania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa, najneskôr do dňa predchádzajúceho dovŕšeniu 26. roku veku, ktorí sú držiteľmi preukazov ŤZP, nemajú trvalý pobyt na území Bratislavského kraja, avšak miesto ich vyučovania je na území okresov Malacky, Pezinok a Senec.

3. ZÁVER

Poskytovanie zľavneného cestovného pre vybrané skupiny je prejavom **sociálnej politiky mesta a kraja**, ktoré v tejto oblasti z vlastných finančných zdrojov nie malou časťou supluje nedostatočnú sociálnu resp. zdravotnú politiku štátu.

Bratislavská integrovaná doprava, a.s., koordinátor IDS BK, spracovala tento dokument ako párový dokument k dokumentu predkladanému na rokovanie Mestského zastupiteľstva HMB na základe vyžiadania vedením Úradu BSK.

Upozorňujeme, že súčasné aj prípadné nové bonusové zľavy sú (budú) platné len v zónach 100+101, tzn. **na území mesta Bratislava.**

Fungovanie zliav v IDS BK

V IDS BK je spoločným cenníkom dohodnutý rozsah zliav. Ten obsahuje zľavnené cestovné pre žiakov, študentov, seniorov a osoby ŤZP. Súčasťou tohto rozsahu je aj akceptácia „bezplatnej“ prepravy pre seniorov nad 70 rokov na základe vydaného SeniorPasu.

V prípade záujmu rozšírenia zliav nad tento rozsah, čo je aj prípad zliav uvedených v tomto dokumente, je stanovený tzv. „objednávateľ zľavy“. Tým je ten objednávateľ dopravy, ktorý má záujem novú zľavu zaviesť. Objednávateľ zľavy si určuje podmienky jej priznania, územie platnosti a zároveň zodpovedá za financovanie rozdielu medzi cenou v zmysle spoločného cenníka a cenou po priznaní novej zľavy. Cestovný lístok je následne akceptovaný všetkými dopravcami, ktorí poskytujú dopravné výkony v danej oblasti.

Porovnanie s vybranými mestami a s regionálnou dopravou v SR

⁶ zriadených podľa Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zaradených do siete škôl ako špeciálne školy

⁷ zriadených podľa Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zaradených do siete škôl ako špeciálne školy

Záverom uvádzame na porovnanie tarífne podmienky zmieňovaných skupín občanov vo vybraných krajských mestách a v regionálnej doprave na Slovensku.

Banská Bystrica

Základné cestovné je v hodnote 0,70 €. Bezplatne sa prepravujú (bez ohľadu na miesto bydliska) držitelia preukazov ŤZP na invalidnom vozíku a nevidiaci. Nárok na zľavnené cestovné vo výške 0,15 € majú ostatné skupiny driteľov preukazov ŤZP, zlatý a diamantový darcovia krvi. Podmienkou poskytnutia zľavy je vlastníctvo čipovej karty vydanéj Dopravným podnikom mesta Banská Bystrica alebo SAD Zvolen.

Košice

Bezplatná preprava poskytovaná (bez ohľadu na miesto bydliska) držiteľom preukazov ŤZP, držiteľom Kňazovického medaily a politickým väzňom na základe čipovej karty vydanéj Dopravným podnikom mesta Košice. Čipovú kartu je potrebné pravidelne prolongovať. Držitelia preukazov ŤZP bez čipovej karty majú nárok na zľavnené cestovné, darcovia krvi bez čipovej karty nárok na zľavu nemajú.

Železničná doprava

V železničnej doprave sa poskytuje bezplatná preprava pre deti, žiakov a študentov do max. 26 rokov, pre dôchodcov a seniorov nad 62 rokov. Do týchto skupín môžu spadať aj držitelia preukazov ŤZP. Bezplatná preprava je poskytovaná na základe registrácie a vydania bezplatného lístka. Držitelia preukazov ŤZP majú nárok na 60% zľavu. Darcovia krvi a odbojáři nemajú nárok na žiadnu zľavu.

Prímestská autobusová doprava

Prímestská autobusová doprava v Bratislavskom kraji plne spadá do IDS BK. Prímestská doprava v iných regiónoch má zľavy ošetrené spravidla jednotne – držitelia preukazov ŤZP majú nárok na zľavnenú prepravu. Darcovia krvi a odbojáři nemajú nárok na žiadnu zľavu.

Na základe týchto príkladov je možné sledovať, že aj iné mestá určitým spôsobom – vlastníctvom osobitnej čipovej karty - obmedzujú okruh osôb, ktorým je zľavnená alebo bezplatná preprava poskytovaná. **Bratislava je síce hlavným mestom, avšak z tohto titulu nedostáva žiadne financie navyše, určitá regulácia poberateľov týchto výhod je preto namieste.**

ZOZNAM SKRATIEK

BID – Bratislavská integrovaná doprava, a.s.
BSK - Bratislavský samosprávny kraj
DJP – Diamantová Janského plaketa (80/60 odberov)
HMB - Hlavné mesto SR Bratislava
IDS BK – Integrovaný dopravný systém v Bratislavskom kraji
MDV SR - Ministerstvo dopravy a výstavby SR
MHD – mestská hromadná doprava
PCL - predplatný cestovný lístok
PFO – Protifašistický odboj
PKO – Protikomunistický odboj
ŤZP/ŤZP-S – ťažko zdravotne postihnutý / ťažko zdravotne postihnutý odkázaný na sprievodcu
ZJP – Zlatá Janského plaketa (40/30 odberov)